Təsdiq edirəm:
Beynəlxalq münasibətlər və regionşünaslıq fakültəsinin dekanı:
________ prof. İ.Kazımbəyli

BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNİN (ƏSAS (BAZA) ALİ TƏHSİLİNİN)
İXTİSAS ÜZRƏ

TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ VƏ KOMPETENSİYA PROQRAMI

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 050212 Regionşünaslıq üzrə

Əlavə 1.

Təhsil Proqramı və fənlər üzrə təlim nəticələri

Ali təhsil müəssisəsi Təhsil Proqramı və hər fənn üzrə gözlənilən təlim nəticələrini müəyyən etməlidir.

Təhsil Proqramının təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Yüksə və Yüksək yaradıcı və tənqidi təfəkkürə, vətənpərvərliyə, geniş erudisiyaya, sosial-siyasi məsuliyyətə, yazılı və şifahi nitq vərdişlərnə, liderlik qabiliyyətinə yiyələnir, bie neçə xarici dildən sərbəst istifadə etməyi bacarır.
PTN 2. Fiziki və mədəni-coğrafi amillərin daxili və xarici siyasi proseslərə təsirini, onlar arasında qarşılıqlı əlaqəni asılılığı müəyyən edə bilir, bu amillərin münaqişələrin, mədəni-sosial proseslərin inkişafında rolunu təhlil etməyi bacarır.
PTN 3. Regionda və dünyada baş verən hadisə, proses və təzahürləri təhlil edərkən bu sahədə öyrəndiyi tarixi biliklərdən istifadə etməyi bacarır, müasir siyasi proseslərlə bağlı irəli sürdüyü fikirləri arqumentləşdirmək üçün beynəlxalq münsibətlər və region tarixindən mənimsədiyi biliklərdən istifadə etməyi bacarır.
PTN 4. Regionda müasir beynəlxalq münasibətlər sistemini, siyasi sistemləri, siyasi rejimləri, siyasi partiyaları, dövlət hakimiyyət orqanlarının fəaliyyətini, müxtəlif ölkələrin siyasi sistemlərini müqayisəli əsasda təhlil etməyi, bu məqsədlə siyasi təlimlərdən, nəzəriyyələrdən istifadə etməyi bacarır.
PTN 5. Çağdaş beynəlxalq siyasi prosesləri və siyasi institutların fəaliyyətini qiymətləndirmək, habelə mühakimələr və prognozlar irəli sürməyi bacarır, dünyanın müxtəlif regionlarında reallaşan inteqrasiya proseslərini müqayisəli əsasda tənqidi təhlil edir, əsas problemləri müəyyən etməyi bacarır, regionda müasir dövlətlərarası münasibətlərin əsas problemlərini və çağırışları nəzəri təhlil etməyi bacarır.
PTN 7. Təhlükəsizliklə bağlı müasir nəzəri-konseptual yanaşmaları konkret proaktik situasiyaların təhlilində tətbiq etməyi, öyrənilən region ölkələrinin və aparıcı dövlətlərin milli təhlükəsizlik onsepsiyalarını və siyasətlərini tənqidi təhlil edərək müxtəlif meyarlar əsasında ümumiləşdirməyi və qiymətləndirməyi bacarır, qlobal strateji təhlükəsizlik, regional və transmilli təhlükəsizlik problemlərinin yaranma səbəblərini təhlil etməyi və onların həlli yollarına dair mülahizələr irəli sürməyi bacarır.
PTN 8. Region ölkələrinin arici siyasətinin konseptual əsaslarını, prioritetlərini və istiqamətlərini izah etməyi və əsaslandırmağı bacarır, bu sahədə dərin təhlillər aparmaq səriştəsi var, bütün diplomatik sənədləri tərtib və icra etmək, diplomatik sahədə fəaliyyət göstərmək üçün zəruri beynəlxalq sənədləri və normaları tətbiq etmək bacarıları var, ölkə xaricində diplomatik strukturların işini təşkil etmək və idarə etməyi bacarır.
PTN 9. Beynəlxalq və dövlətdaxili hüququn qarşılıqlı əlaqələrinin əsas xüsusiyyətlərini, beynəlxalq təşkilatların və beynəlxalq müqavilələrin milli hüquqa tətbiqetmə üçün əhəmiyyətini bilmək, nəhayət beynəlxlq hüququn ayrı-ayri sahələrinin əhəmiyyətindən və əsas xüsusiyyətlərindən istifadə etməklə, AR dövlətdaxili qanunvericiliyinin müxtəlif sferalara inkişaf etdirilməsini əsaslandırmaq bacarığına malikdir.
PTN 10. Öyrənilən regionun mədəni-tarixi, sosiomədəni, etnomədəni və sivilizasiyalı inkişafının xüsusiyyətlərinə dair infomasiyanı təhlil edə bilir, mədəniyyətin və incəsənətin inkişaf qanunauyğun-luqlarını tənqidi təhlil edə və bununla bağlı analitik arayışlar hazırlaya bilir.
PTN 11. İqtisadi nəzəriyyələrin, mikro və makro iqtisadiyyatın əsaslarını, region ölkələrinin iqtisadiyyatını müqayisəli şəkildə təhlil etməyi bacarır, regional biznes, regional ticarət, regional maliyyə il bağlı anlayışları və prosesləri dərindən bilmək, region ölkələrinin iqtisadiyyatları arasındakı qarşılıqlı münasibətlər, onlar beynəlxalq iqtisadiyyatdakı rolu, təkamülü və nəticələri haqqında biliklərə sahib olmaq, dövlət və özəl sektor tərəfindən həyata keçirilən beynəlxalq iqtisadi münasibətlərdə optimal qərar əbul etmək prosesi və metodlarıbilmək, iqtisadi diplomatiya yolu ilə bazar payını artırmaq və riskləri azaltmq istiqamətində təkliflər hazırlamağı bacarır, Azərbaycan və region ölkələri arasında investisiya və biznes əməkdaşlığına dair praktik təkliflər hazırlaya bilmək.
PTN 12. Region ölkələrinin siyasi, iqtisadi, tarixi, mədəni inkişafına dair tədqiqatlar aparmağı, qeyd edilən istiqamətlərdə perspektiv meylləri müəyyən etməyi bacarır, region dövlətlərinin hüquq sisteminin müxdtəlif sahələrinə-konstitusiya hüququ, mülki hüquq, cinayət hüququ, əmək hüququna dair sistemli təhlillər apara bilir, demokratik cəmiyyət quruculuğu, qanunun aliliyinin təmin olunması, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində vəziyyəti təhlil etməyi bacarır.
PTN 13. Strateji məqsədlərin düzgün formalaşdırılması, strategiyanı hazırlanması prosesində vəziyyətin analizini aparmağı bacarır, informasiya və psixoloji savaş şəraitində məyyən olunmuş strateji idarəetmə vəzi-fələrini icra etməyi bacarır, siyasət, sosial və iqtisadi sahələrdə strateji idarəetməni həyata keçirməri bacarır.

Fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)

“Azərbaycan tarixi” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Azərbaycanın dünyanın ən qədim yaşayış məskənlərindən, ilk sivilizasiya məkanlarından biri olmasını müəyyən etməyi bacarır.
FTN 2. Azərbaycanın müxtəlif dövrlərdə dövlətçiliyinin təşəkküllü şəraitini, siyasi, beynəlxalq amilləri təhlil etməyi bacarır.
FTN 3. Azərbaycanda milli-dövlətin təşəkkülü, formalaşmasında ideoloji, iqtisadi və mədəni amillərin rolunu təhlil etməyi bacarır; azərbaycançılıq ideologiyasını dərk edir.
FTN 4. Müxtəlif dövrlərdə Azərbaycan dövlətçiliyinin zəifləməsinə təsir göstərmiş xarici və daxili amilləri təhlil etməyi və ümumiləşdirməyi bacarır.
FTN 5. Azərbaycan dövlətinin müasir dünyada yeri və rolunu sistemli şəkildə öyrənmək.
FTN 6. Azərbaycan tarixinin inkişafının tarixi təcrübəsindən düzgün nəticələr çıxarmağı bilmək.
FTN 7. Müasir mərhələdə Azərbaycan dövlətçiliyinin güclənməsini şərtləndirən amilləri, şəxsiyyətin rolunu təhlil və müəyyən etməyi bacarır.
“Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Qloballaşma şəraitində Azərbaycan dili və ona göstərilən dövlət qayğısı ilə bağlı məlumatlara yiyələnmək. Dövlət dili haqqında fərman və sərəncamlar, “Ulu öndər Heydər Əliyev və Azərbaycan dili” mövzusunda təqdimatlar hazırlamağı öyrənmək, “Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya” fənninin məqsəd və vəzifələrini bilmək. Kommunikasiyanın forma və funksiyaları, kommunikasiya səviyyələri barədə biliklərə sahib çıxmaq.
FTN 2. Akademik kommunikasiya prosesində köməkçi nitq hissələrinin rolunun nədən ibarət olduğunu mənimsəmək; şifahi və yazılı kommunikasiyalar, habelə nitqə verilən tələblər: nitqindüzgünlüyü, dəqiqliyi, aydınlığı, səlisliyi, təmizliyi, yığcamlığı, sadəliyi, zənginliyi, rabitəliliyi və digər önəmli məsələlərin rolunu müasir tələblər səviyyəsində öyrənmək.
FTN 3. Kommunikasiya ritorikasının nədən ibarət olduğunu, ədəbi dilin üslublarını, Azərbaycan ədəbi dilinin aktiv və passiv leksikasını bilmək. Ədəbi dil və kommunikativlik, kommunikativliyin növləri, kommunikativlikdə rabitə və kommunikativ strategiya və yaradıcılıq texnologiyalarını mənimsəmək.
FTN 4. Dinləmə mədəniyyəti və dinləmənin kommunikasiya növü kimi mahiyyətinin öyrənmək. Dinləmə və diqqət, dinləmə formaları, dinləmə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsinin önəmini qavramaq, kommunikasiya mədəniyyəti danışıq etikası və müraciət etiketləri barədə məlumatlara yiyələnmək; təşkil olunmuş nitqin (mühazirə, məruzə, çıxış, spontan nitq) özünəməxsusluğunu bilmək; şifahi şəkildə işgüzar kommunikasiya yaratmaq.
FTN 5. Müasir Azərbaycan dilinin işgüzar üslubu barədə məlumatları və qaydaları öyrənmək; İşgüzar kommunikasiyada məktubların rolu, elektron və onlayn kommunikasiyalar barədə biliklərini zənginləşdirmək; yazılı şəkildə kommunikasiya yaratmaq.
FTN 6. Rəsmi-işgüzar sənədləri dili barədə məlumatları öyrənmək, işgüzar kommunikasiyaların növləri və formaları, həmçinin dili və üslubu barədə məlumatlara yiyələnmək. İşgüzar kommunikasiyada Azərbaycan dilinin saflığının, orfoqrafiya qaydalarının və cümlə quruluşuna əməl olunmasının mahiyyətini öyrənmək. İşgüzar ritorika haqqında nəzəri və praktik çalışmalara sahib çıxmaq.
FTN 7. Azərbaycan dilində ixtisas üzrə yazılı və şifahi təqdimatlar hazırlamağı bacarmaq.
“Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Yazılı və şifahi nitq prosesində xülasələşdirmək, parafraz etmək, sintez etmək kimi bacarıqlar nümayiş etdirmək.
FTN 2. Nisbətən mürəkkəb mətnləri oxuyub təhlil edə bilmək; dinlədiyi və oxuduğu mətnin (ixtisasına uyğun elmi , ictimai siyasi və s.) icmalını təqdim edə bilmək.
FTN 3. Müəyyən edilmiş məqsədə uyğun yazı strategiyaları seçə bilmək ; müxtəlif janrlarda yazı nümünələri nümayiş etdirmək; yazılı şəkildə işgüzar kommunikasiya yaratmağı bacarır.
FTN 4. Effektiv ünsiyyət yaratmaq üçün sual müdaxiləsi, empatik dinləmə, məlimatı dəqiqləşdirmə, məlumatı əlavə təfərrüatla zənginləşdirmə və s. kimi texnologiyalarayiyələnmək.
FTN 5. İxtisas sahəsi daxilində müzakirələrdə iştirak edə bilmək; şifahi şəkidə işgüzar kommunikasiya yaratmağı bacarır.

FTN 6. Öyrəndiyi dildə yazılı təqdimatlar hazırlamağı bacarır.
FTN 7. Konkret sual ətrafında rabitəli, məntiqli və adekvat şifhi və yazılı mətn formalaşdırmaq.
"Siyasi coğrafiya " fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Fiziki və mənəvi-coğrafi amillərin siyasi proseslərə təsirini müəyyən etməyi və izləməyi bacarmaq.
FTN 2. Müasir siyasi proseslərə tarixən formalaşan coğrafi sərhədlərin təsirini müəyyən etməyi bacarmaq.
FTN 3. Coğrafi biliklər və arqumentlər əsasında beynəlxalq siyasi prosesləri qiymətləndirmək səriştəsinə malik olmaq.
FTN 4. Dövlətlərin xarici siyasi davranışlarının coğrafi səbəblərini araşdırmağı və əsaslandırmağı bacarmaq.
FTN 5. Etnik, milli, dini və daxili siyasi proseslərin coğrafi səbəblərini və bağlılığını müəyyən etməyi bacarmaq.
FTN 6. Sərhədyanı və ərazi münaqişələri, habelə vətəndaş müharibələrinin coğrafi amillərlə əlaqəsini və bağlılığını aşkar etməyi bacarmaq.
"Beynəlxalq münasibətlər tarixi" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Beynəlxalq münasibətlər tarixi üzrə orijinal mənbələrlə/sənədlərlə işləməyi bacarmaq.
FTN 2. Beynəlxalq münasibətlər tarixinin inkişaf qanunauyğunluqları və əsas mərhələləri haqqında qazandığı sistemli bilikləri tətbiq etmək səriştəsinə malik olmaq.
FTN 3. Müxtəlif dövrlərdə mövcud olan xarici siyasət konsepsiyalarını, prinsipləri və doktrinaları müasir siyasi proseslərlə əlaqələndirməyi və bu əsasda ümumiləşmiş nəticələr çıxararaq hadisələrin inkişaf tendensiyalarını müəyyə etməyi bacarmaq.
FTN 4. Beynəlxalq münasibətlər tarixinin müxtəlif hadisə və proseslərini müasir siyasi, mədəni proseslərlə əlaqələndirməyi və hadisə və proseslər arasında varisliyi izləməyi bacarmaq.
FTN 5. Beynəlxalq münasibətlər tarixindən əldə etdiyi biliklərdən metodolji əsas kimi istifadə edərək digər sahələrdə tədqiqat aparmaq səriştəsinə malik olmaq.
FTN 6. Beynəlxalq münasibətlər tarixinin qlobal və regional sistemlərini müqayisə edərək, müasir beynəlxalq sistemin təkamülü kontekstində dünyanın perspektiv inkişafına dair sadə proqnozlar irəli sürməyi bacarmaq.
FTN 7. Müasir münaqişələrin və böhranların tarixi səbəblərini müəyyən etməyi və izah etməyi bacarmaq.
"Regionun tarixi" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Region tarixi üzrə orjinal mənbələrlə/sənədlərlə işləməyi bacarrnaq.
FTN 2. Region tarixinin inkişaf qanunauyğunluqları və əsas mərhələləri haqqında qazandığı sistemli bilikləri tətbiq etmək səriştəsi var.
FTN 3. Region dövlətlərinin tarixinin müxtəlif dövrlərində mövcud olan xarici siyasət konsepsiyalarını, prinsipləri və doktrinaları müasir siyasi proseslərlə əlaqələndirməyi və bu əsasda ümumiləşmiş nəticələr çıxararaq hadisələrin inkisaf tendensiyalarini müəyyən etməyi bacarmaq.
FTN 4. Region tarixinin müxtəlif hadisə və proseslərini müasir siyasi, mədəni prosesləri əlaqələndirməyi və hadisə və proseslər arasında varisliyi izləməyi bacarmaq.
FTN 5. Regionun müasir tarixi inkişaf proseslərini təhlil edərok, onun perspektiv inkişafina dair sadə prognozlar irəli sürməyi bacarmaq.
"Siyasi fikir tarixi" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Müxtəlif tarixi dövrlərdə sosial-siyasi düşüncələrin təkamülünü, əsas konsepsiyaları müqayisə etməyi və müasir siyasi proseslərə təsiri kontekstində qiymətləndirməyi bacarmaq.
FTN 2. Müasir siyasi sistemin formalaşmasına təsir etmiş vacib elmi nəzəri təlimləri ilkin mənbədən oxumağı və təhlil etməyi bacarmaq.
FTN 3. Demokratiya, insan hüquqları və azadlıqları, hakimiyyətin bölünməsi, ədalət, nizam və d., müasir dövrdə aktual olan kateqoriyaların meydana çıxması,siyasi fikir tarixində inkişaf etdirilməsi, qərb və şərq siyasi fikrində bu kateqoriyalara baxişların təhlili əsasında siyasi proseslərə islahatçı və yenilikçi kimi yanaşmağı bacarmaq.
FTN 4. Ictimai-siyasi institutların və proseslərin formalaşması və inkişafi haqqında qazandığı biliklər əsasında peşə fəaliyyətində səmərəli qərarlar qəbul etmə səriştəsinə malik olmaq.
FTN 5. Xarici siyasi və daxili siyasi proseslərin təhlili üçün qazandığı bilikləri tətbiq etməyi bacarmaq.

FTN 6. Siyasi sahədə tədqiqat aparmaq və təhlil etmək üçün qazandığı metodolji bilikləri tətbiq etməyi bacarmaq.
“Region dövlətlərinin siyasi sistemləri “ fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Siyasi sistem nəzəriyyəsinə dair əsas yanaşmaları nəzərdən keçirərək, siyasi sistem,onun strukturu, əsas komponentləri haqqında əsaslı biliklərə yiyələnərək regionda siyasi sistemlərin inkişafını proqnozlaşdırmağı bacarmaq.
FTN 2. Region ölkələrinin siyasi sistemlərini müqayisəli təhlil etmək və fərqli meyarlar əsasında ümumiləşmələr aparmağı bacarmaq.
FTN 3. Regionun aparıcı ölkələrinin' siyasi siştemlərinin fəaliyyət mexanizmlərini və xüsusiyyətlərini öyrənərək, onların inkişaf meyllərini müəyyən etməyi bacarmaq.
FTN 4. Regionun müxtəlif dövlətlərində qanunverici-icraedici hakimiyyətlər arasinda qarşılıqlı münasibətlərin xüsusiyyətləri, müxtəlif siyasi rejimlərin spesifikası, mərkəzi və yerli hakimiyyətlər arasında mövcud olan münasibətləri təhlil edərək konkret ölkədə demokratiyanın inkişaf səviyyəsini müəyyən etməyi bacarmaq.
FTN 5. Region dövlətlərinin siyasi partiyaları, partiya və seçki sistemləri haqında biliklərə əsaslanaraq bu sahədə müstəqil tədqiqat/araşdırma aparmağı bacarmaq.
FTN 6. Öyrəndiyi regiondakı dövlətlərin siyasi sistemlərinin ideoloji əsaslarının və dəyərlər sisteminin dərindən təhlili əsasında milli siyasi sistemin inkişafinda fayda olacaq təklif və tövsiyələr irəli sürməyi bacarmaq.
“Region ölkələrinin xarici siyasəti” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Regionölkələrinin xarici siyasətinin konseptual əsaslarını, prioritetlərini və istiqamətlərini izah etməyi və əsaslandırmağı bacarır, bu sahədə dərin təhlillər aparmaq səriştəsi var.
FTN 2. Region ölkələrinin xarici siyasət strukturlarını, qərar qəbulu və həyata keçirilmə mexanizmini təhlil edə bilir və praktik nümunələr əsasında izah etməyi bacarmaq.
FTN 3. Beynəlxalq münasibətlərdə aparıcı rol oynayan region ölkələrinin xarici siyasətlərinin formalaşması, qərar qəbulu və həyata keçirilməsi prosesini təhlil etmək və müxtəlif meyarlar əsasında ümumiləşdirməyi bacarmaq.
FTN 4. Region ölkələrinin qarşılıqlı və üçüncü dövlətlərlə siyasi-diplomatik, iqtisadi və mədəni sahələrdə ikitərəfli və çoxtərəfli münasibətlərini tənqidi təhlil etmək və müxtəlif ölçülər əsasında qiymətləndirməyi bacarmaq.
FTN 5. Regionda xarici siyasi mühitin inkişaf və dəyişməsini proqnozlaşdırmaöı bacarmaq.
FTN 6. Region ölkələri arasında inteqrasiya və dezinteqrasiya proseslərini təhlil etməyi bacarmaq.
“Beynəlxalq münasibətlər nəzəriyyəsi” fənni üzrə təlim nəticələri(FTN)
FTN 1. Beynəlxalq münasibətlərin əsas elmi nəzəriyyə və yanaşmalarını tənqidi təhlil edərək onlarar dair müstəqil fikir bildirmək, mülahizələr/mühakimələr irəli sürməyi bacarmaq.
FTN 2. Beynəlxalq münasibətlərin əsas elmi nəzəriyyə və yanaşmalarını praktik situasiyalar üzərində tətbiq etməyi bacarmaq.
FTN 3. Beynəlxalq münasibətlərdə hadisə və proseslərin inkişafını nəzəri qanunauyğunluqlar əsasında təhlil etməyi bacarmaq.
FTN 4. Müasir beynəlzalq münasibətlərin əsas problemlərini və çağırışları nəzəri təhlil etməyi bacarmaq.
FTN 5. Beynəlxalq münasibətlərə dair müxtəlif elmi nəzəriyyələrin və yanaşmaların müəlliflərinin əsərlərini ilkin mənbələrdən oxumaq və tənqidi təhlil etməyi bacarmaq.
FTN 6. Beynəlxalq münasibətlərdə baş verən hadisələri müstəqil olaraq təhlil etməyi bacarmaq.
“Müasir diplomatiya” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Bütün diplomatik sənədləri tərtib və icra etməyi bacarmaq.
FTN 2. Diplomatik danışıqları aparmaq üçün zəruri ünsiyyət normalarını və metodlarını ehtiva edən qabiliyyət və bacarıqlara malik olmaq.
FTN 3. Müasir diplomat üçün zəruri olan şəxsi və peşəkar keyfiyyətləri – vətənpərvərlik, geniş erudisiya, dürüstlük, intizam , etibarlılıq, gözəl nitq-özündə aşılamaq və formalaşdırmaq qabiliyyətinə malik olmaq.
FTN 4. Dünyanın aparıcı dövlətlərinin diplomatik/siyasi fəaliyyətini tənqidi təhlil etmək və onların təcrübəsindən peşəkar fəaliyyətində istifadə etməyi bacarmaq.
FTN 5. Ölkə xaricində diplomatik strukturların işini təşkil etmək və idarə etmək üçün zəruri bacarıqlara malik olmaq.

FTN 6. Diplomatik sahədə fəaliyyət göstərmək üçün zəruri beynəlxalq sənədləri və normaları tətbiq etməyi bacarmaq.
“Beynəlxalq təhlükəsizlik” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Beynəlxalq təhlükəsizlik problemlərinin və beynəlxalq təhlükəsizlik proseslərinin milli təhlükəsizliyə təsirlərini müəyyən etməyi bacarmaq.
FTN 2. Qlobal strateji təhlükəsizlik, regional və transmilli təhlükəsizlik problemlərinin yaranma səbəblərini təhlil etməyi və onların həlli yollarına dair mülahizələr irəli sürməyi bacarmaq.
FTN 3. Təhlükəsizliklə bağlı müasir nəzəri-konseptual yanaşmaları öyrənərək konkret praktik situasiyaların təhlilində tətbiq etməyi bacarmaq.
FTN 4. Dünyanın aparıcı dövlətlərinin milli təhlükəsizlik konsepsiyalarını /doktrinalarını və siyasətlərini tənqidi təhlil edərək müxtəlif meyarlar əsasında ümumiləşdirməyi və qiymətləndirməyi bacarmaq.
FTN 5. Beynəlxalq təhlükəsizlik mühitində baş verən dəyişikliklərin inkişaf meyllərini müəyyən etməyi bacarmaq.
FTN 6. Beynəlxalq təhlükəsizlik strukturlarının və qurumlarının fəaliyyətin tənqidi təhlil edə bilmək və qiymətləndirməyi bacarmaq.
“Beynəlxalq hüquq” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Beynəlxalq hüququn mahiyyətini və fəaliyyət istiqamətlərini bilməklə beynəlxalq münasibətlərin tənzimlənməsi qaydalarından, mənbələrindən, prinsiplərindən istifadə edə bilmək.
FTN 2. Beynəlxalq müqavilələrin mahiyyətini və əsas elementlərini bilməklə dövlətlərarası münasibətlərin tənzimlənməsində onların zəruri rolunu əsaslandırmaq.
FTN 3. Beynəlxalq hüququn əsas prinsiplərini, o cümlədən beynəlxalq hüquq normalarının məzmununu bilməklə onların əhəmiyyətini qiymətləndirmək.
FTN 4. Beynəlxalq təşkilatların beynəlxalq və milli hüquqi tənzimetmə üçün vacib əhəmiyyətini əsaslandırmaq.
FTN 5. Beynəlxalq hüququn ayrı-ayrı sahələrinin ayrılıqda əsas xüsusiyyətlərini və fəaliyyət istiqamətlərini geniş məzmunda təhlil etmək.
FTN 6. Beynəlxalq hüququn ayrı-ayrı sahələrinin əhəmiyyətindən və əsas xüsusiyyətlərindən istifadə etməklə, Azərbaycan Respublikası dövlətdaxili qanunvericiliyinin müxtəlif sferalarda inkişaf etdirilməsini əsaslandırmaq.
FTN 7. Beynəlxalq hüququn prinsip və normalarından istifadə etməklə aktual beynəlxalq problemləri təhlil etməyi və qiymətləndirməyi bacarmaq.
Strateji idarəetmə fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. İnformasiya resurslarının stratejiidarəolunmasını bacarmaq.
FTN 2. Strateji məqsədləri düzgün formalaşdırmaq, strategiyanın hazırlanması prosesində vəziyyətin analizini aparmağı bacarmaq.
FTN 3. İnformasiya və psixoloji savaş şəraitində müəyyən olnmuş strateji idarəetmə vəzifələrini icra etməyi bacarmaq.
FTN 4. Siyasət, sosial və iqtisadi sahələrdə strateji idarəetməni həyata keçirməyi bacarmaq.
FTN 5. Qərar qəbul etmə prosesi, bu prosesdə risklərin minimuma endirilməsi, strategiyaların reallaşdırılması, onlara nəzarət etməklə bağlı səriştəyə malik olmaq.
FTN 6. Strateji idarəetmənin metodlarını praktik tətbiq etməyi və onun effektliyini qiymətləndirə bilmək.
“Region dövlətlərinin hüquq sistemi” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Region dövlətlərinin hüquq sisteminin mahiyyətini, təşəkkülünü və inkişaf mərhələlərini təhlil etmək.
FTN 2. Region dövlətlərinin hüquq sisteminin strukturunu, əsas sahələrini öyrənir, dövlətlər arasında hüquqi sahədə əməkdaşlıq və vahid hüquq sisteminin yaradılması istiqamətində səyləri tənqidi təhlil etmək və qiymətləndirmək.
FTN 3. Normayiv hüquqi aktların , o cümlədən Region dövlətlərinin tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrin qanunvericilik ieararxiyasında yerini müəyyən etmək, konstitusiya qanunvericiliyində mövcud olan kolliziyaların mahiyyətini aydınlaşdırmaq, konstitusiya qanunvericiliyinin təhlilini aparmaq və müvafiq istiqamətlər üzrə qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi istiqamətində təkliflər vermək.
FTN 4. Seçki hüququna dair təhlil aparmaq, icra hakimiyyəti mexanizmində konkret icra hakimiyyəti orqanının yerini müəyyən etmək, icra hakimiyyəti orqanınıidarəçilik sahəsində dövləti funksiyanı yerinə

yetirən publik hüquqi şəxslərdən fərqləndirmək.
FTN 5. Region dövlətlərində mülki hüququn tənzim etdiyi ictimai münasibətləri digər hüquq sahələri ilə tənzim olunan ictimai münasibətlərdən fərqləndirmək, onun əsas xüsusiyyətlərini, mənbələrini və prinsiplərini izah etmək.
FTN 6. Region dövlətlərində cinayət hüququnun mahiyyətini, sistemini, vəzifələrini, prinsiplərini, cinayət qanununun anlayışını, məkana və zamana görə qüvvəsini, ictimai təhlükəli əməllərin əlamətlərini və sistemini öyrənmək.
FTN 7. İnsan hüquqlarının əsas xüsusiyyətlərindən və istiqamətlərindən hüququn hər bir sahəsinin inkişaf etdirilməsində düzgün istifadə etmək, əhalinin ayrı-ayrı kateqoriyalarının hüquqi vəziyyətini ətraflı öyrənməklə onların hüquqlarının müdafiəsi qaydalarını izah və tətbiq etməyi bacarmaq.
“Regionun iqtisadiyyatı” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Regionun iqtisadiyyatı, inkişaf prosesləri, mexanizmləri, regional/qlobal iqtisadi problemlər haqqında biliklər əldə etmək.
FTN 2. Region ölkələrinin iqtisadiyyatını müqayisəli şəkildə təhlil etməyi bacarmaq.
FTN 3. Regional səviyyədə ticarətin tənzimlənməsi məsələlərinə dair sistemli biliklər formalaşdırmaq; region ölkələri ilə Azərbaycan Respublikası arasındakı mövcud xarici ticarət, investisiya və biznes əməkdaşlığını təhlil etmək və bu əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi imkanlarını müəyyən etmək.
FTN 4. Reginda makroiqtisadiyyatın əsaslarıhaqqında təsəvvürlər formalaşdırmaq.
FTN 5. Regionda bazar iqtisadiyyatının fəaliyyət qanunauyğunluqlarını; bazar iqtisadiyyatında dövlətin rolu və funksiyalarını qiymətləndirə bilmək.
FTN 6. Regional maliyyə və maliyyə bazarlarına dair anlayışları bilmək; regional iqtisadi və maliyyə təşkilatlarının fəaliyyət mexanizmlərini tənqidi təhlil etmək; regional işçi qüvvəsi bazarı , regionda işçi qüvvəsinin miqrasiyası haqqında bilikləri əldə etmək.
“İxtisas yönümlü xarici dil” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Dilin qrammatik quruluşunu mənimsəmək, qrammatik səhvləri müəyyən etmək və qrammatik cəhətdən qüsursuz mətn parçaları formalaşdıra bilmək; dilin struktur vahidlərinin kommunikativ funksiyalarına yiyələnmək və onlardan düzgün istifadə etmək.
FTN 2. Ünsiyyətin qurulması prosesində dilin zəngin resurslarından maksimum yararlanacaq səviyyədə dilin leksik korpusuna yiyələnmək; ixtisas ilə bağlı yazışma aparır, peşəsi ilə bağlı materialları yazılı və şifahi tərcümə etməyi bacarmaq.
FTN 3. Nitqi dinləyici üçün anlaşıqlı, vacib məqamları nəzərə çarpdıracaq qədər ekspressiv və məntiqli şəkildə qurmaq ixtisası ilə bağlı peşəkar əlaqələr və ünsiyyət qurmağı bacarmaq.
FTN 4. Effektiv eşidib-anlama vərdişlərini inkişaf etdirmək.
FTN 5. Dinlədiyi mətnlərin təhlilini apara bilmək əsas fikirləri, detalları şərh etmək spesifik ifadələrin, idiomların, terminlərin mənasını anlamaq; intonasiya və digər prosodik vahidləri fərqləndirmək və bunların əsasında danışanın mövzuya emosional-ekspressiv münasibətini izah etmək.
FTN 6. Müxtəlif konkret və mücərrəd mövzulu , elmi və publisistik-yazılı mətnləri anlamaq, mətndə yer alan əsas fikirləri şərh etmək, mətnin əsas məqamlarını parafraz etmək və ümumiləşdirmək.
FTN 7. Öyrənilən dilin əsas ünsiyyət vahidlərinin normativ, kommunikativ və etik aspektlərdə tətbiqini bacarmaq; Sərbəst fikir söyləmək, tutarlı və zəngin nitq nümayiş etdirmək.
“Regionun etnoqrafiyası” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Region xalqlarının mədəniyyətinin yaranması, inkişafı, əsas nailiyyətləri haqqında sistemli və kompleks biliklərə malik olmaq.
FTN 2. Region xalqlarının maddi-mənəvi mədəniyyətinin spesifik və fərqli cəhətlərinin müqayisəli təhlilini və tədqiqini bacarmaq.
FTN 3. Region xalqlarının adət-ənənə, qədim inanc, astral və mifik baxışlar sisteminin müqayisəli təhlilini apara bilmək, müasir adət və mərasimlərdə onların rolunu və yerini müəyyən etməyi bacarmaq.
FTN 4. Region xalqlarının etnoqrafik xüsusiyyətlərinin onların müasir münasibətlərinə təsirini müəyyən etmək.
FTN 5. Regionda xalqların sosial və antropoloji xüsusiyyətlərinin onların həyat tərzində, incəsənət və elmində öz əksini necə tapmasını müəyyən edə bilmək.
“Regionun mədəniyyəti və incəsənəti” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Regionun mədəniyyəti və incəsənəti haqqında sistemli və kompleks təsəvvürləri formalaşdırmaq.

FTN 2. Regionun mədəniyyət, incəsənət və memarlığının əsas janrlarının istiqamətlərini, cərəyanlarını və üslublarını təhlil etmək.
FTN 3. Regionun mədəniyyət və incəsənətinin ümumbəşəri mədəni proseslərə təsirini müəyyən etmək.
FTN 4. Region ölkələri ilə Azərbayacanın mədəni əlaqələrini tənqidi təhlil və şərh edə bilmək, inkişaf istiqamətlərinə dair təkliflər vermək.
FTN 5. Region ölkələrinin mədəniyyətinin və incəsənətinin çağdaş vəziyyəti və inkişaf meyllərini müəyyən edə bilmək.
FTN 6. Regionun mədəniyyətinin dini-ideoloji əsaslarını təhlil etmək və izah etmək.
“Siyasi təhlil və tənqidi təfəkkür” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Müstəqil tədqiqat aparmaq və təhlil edə bilmək üçün müxtəlif tədqiqat metodlarından istifadə etməyi bacarmaq.
FTN 2. Müxtəlif sorğular keçirmək, nəticələrini təhlil etmək və ümumiləşdirməyi bacarmaqş
FTN 3. Statisyik metodlarından istifadə edərək tədqiqat apara bilmək.
FTN 4. Topladığı faktları, informasiyaları kompüter proqramları vasitəsi ilə emal etməyi bacarmaq.
FTN 5. Mürəkkəb məsələlərin bir neçə mümkün həlli yolunu müəyyən etmək, alternativ mülahizələr irəli sürmə bacarığına yiyələnmək.
FTN 6. Əsaslandırılmış nəticələr çıxarmaq məqsədi ilə məlumatları ilə faktları sintez etmə bacarığına yiyələnmək, taftalogiya, ziddiyyət , səfsətə və paradoksları müəyyən edə bilmək.
FTN 7. Arqumentlərin məntiqiliyini və etibarlılığını, eləcə də müvafiq məlumatın və faktların verilən arqumentlə bağlılıq və arqumentə aidiyyət dərəcəsini dəyərləndirə bilmək.
FTN 8. Ümumi məntiqi və ritorik səfsətələri müəyyən edə bilmək.
FTN 9. Tezis, mülahizə, mühakimə və arqumentləri formalaşdıra bilmək.
FTN 10. Eyniyyət , ziddiyyətsizlik, üçüncü istisna və kafi əsas qanunu kimi formal məntiq qanunlarını bilmək, bunları əqli nəticə və sübut prosesində tətbiq edə bilmək.
“Mülki müdafiə” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Fövqəladə hadisələrin təsnifatı, onların tam xarakteristikası, Mülki müdafiənin yaranma tarixi, onun FH-da rolu və vəzifələrini öyrənmək. Mülki müdafiə ilə bağlı normativ-hüquqi sənədləri bilmək;
FTN 2. Müasir dövrdə sülh və müharibə dövürlərində Mülki müdafiənin rolunu və vəzifələrini bilmək. Texnogen FH-da hadisələrin qarşısının alınması yolları, mahiyyətini bilmək. Karantin , observasiya şəraitində, sanitar təmizliyi, ərazinin dezinfeksiyası, kimyəvi zəhərlənmə ocaqlarında deqazasiya, radiasiya şəraitində isə dezaktivasiya üsullarını bilmək;
FTN 3. Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması üçün Dövlət sisteminin rolu və vəzifələrini bilmək. Hərbiləşdirilmiş mülki müdafiə dəstələrinin yaradılmasını öyrənmək;
FTN 4. Fövqəladə hallar zamanı əhalinin mühafizəsinin təşkilini həyata keçirmək. Kollektiv mühafizə qurğuları və onlardan istifadə qaydalarını bilmək. Fərdi mühafizə vasitələri və onlardan istifadə qaydalarını bilmək. Fövqəladə hallar zamanı əhalinin köçürülməsini həyata keçirmək;
FTN 5. Mülki müdafiə kəşfiyatının təşkili və aparılması qaydalarını bilmək. Radiasiya və kimyəvi kəşfiyyat cihazlarını işlətməyi bacarmaq. Mülki müdafiə üzrə idarəetmə, mülki müdafiə qərargahları və onların əsas vəzifələrini bilmək;
FTN 6. FH-in nəticələrinin aradan qaldırılması yollarını bilmək. Qəza –xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlərin dağıntı ocaqlarında təşkil etmək və aparılmasını həyata keçirmək. əhalinin mülki müdafiə sahəsində hazırlanmasının prinsiplərini öyrənmək. Fövqəladə hadisələrin zamanı dağıntı ərazisində ilk tibbi yardım aparmağı bacarmaq.
“Müasir informasiya –kommunikasiya texnologiyaları və informasiya təhlükəsizliyi” fənni üzrə təlim nəticləri (FTN)
FTN 1. Yeni informasiya texnologiyaları və onların rolu haqqında bilikləri əldə edir.
FTN 2. Müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının növləri, təsnifatı haqqında biliklərə yiyələnir.
FTN 3. İnformasiya cəmiyyətinin konsepsiyası və xüsusiyyətləri, cəmiyyətin informasiyalaşdırılması prosesinin əsas mərhələləri haqqında biliklər qazanır.
FTN 4. Müvafiq ixtisas sahəsində müasir texnologiyalardan istifadə etmək praktikasına yiyələnir.
FTN 5. Müfaviq ixtisas sahəsində informasiya texnologiyalarının rolunu və effektivlik meyarlarını qiymətləndirir.

FTN 6. Müasir Əməliyyat Sistemlərinin iş prinsipini mənimsəyir.
FTN 7. Proqramlaşdırma bacarığına yiyələnir.
FTN 8. Veb sistemləri və texnologiyası sahəsində biliklərə yiyələnir və praktik iş təcrübəsi əldə edir.
FTN 9. Süni intelekt , ekspert sistemləri və s. haqqında biliklər əldə edir.
FTN 10. İnformasiya təhlükəsizliyi, ona nail olma yolları ilə bağlı bacarıqları formalaşır.
FTN 11. Ms Office 365 paket proqramlarını mənimsəyir və müvafiq ixtisas üzrə tətbiq edir.
FTN 12. Verilənlər bazası haqqında biliyə yiyələnir və müvafiq ixtisas sahəsi üzrə tətbiq edir.
“Region dövlətlərində din” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. “Region dövlətində din” fənninə dair mənbə və tarixşünaslıq bazası ilə tələbələri tanış edir və onlara regionda mövcud olmuş pərəstiş və mifləri və hal-hazırda mövcud olan dini təlimləri araşdırmaq bacarığı aşılayır;
FTN 2. Tələbələrə məntiqi düşünmək, elmi müzakirələr aparmaq, verilmiş mövzuları təhlil və müqayisə etmək vərdişləri aşılayır;
FTN 3. Tələbələrə davranış etikası və tolerantlıq aşılayır, humanizm prinsiplərinə yad olan halların (irqi, dini ayrı-seçkilik və s.) yolverilməzliyini onlara izah edir;
FTN 4. Tələbələri müzakirə olunan problemlərlə bağlı şəxsi fikir və ideyalarnı bildirməyə, praktik müzakirə və sorğularda yaxından iştirak etməyə həvəsləndirir;
FTN 5. Müasir dövlət və din arasındakı əlaqələri müzakirə edib müəyyənləşdirir, cəmiyyətdə din və dini dünyagörüşlərlə bağlı fikir yürütmək kimi bacarıqları tələbələrdə formalaşdırır.
“Region dövlətlərində dini tolerantlıq” fənni üzrə təlim nəticələri(FTN)
FTN 1. “Region dövlətində dini tolerantlıq ” fənninə dair mənbə və əlçatan baza ilə tələbələri tanış edir və onlara regionda mövcud olmuş tolerantlıq ideologiyasını araşdırmaq bacarığı aşılayır;
FTN 2. Tələbələrə məntiqi düşünmək, elmi müzakirələr aparmaq, verilmiş mövzuları təhlil və müqayisə etmək vərdişləri aşılayır;
FTN 3. Tələbələrə davranış etikası və tolerantlıq aşılayır, humanizm prinsiplərinə yad olan halların (irqi, dini ayrı-seçkilik və s.) yolverilməzliyini onlara izah edir;
FTN 4. Tələbələri müzakirə olunan tolerantlıq ideologiyasına uyğun regionda yaşayan xalqların dini dünya görüşlərinə hörmətlə yanaşma tendensiyasını tələbələrə;
FTN 5. Müasir dövlətin dini tolerantlıq mövzusundakı mövqeyinə nəzər yetirir, din və dövlət arasındakı əlaqələri müzakirə edib müəyyənləşdirir, cəmiyyətdə din və dini dünyagörüşlərlə bağlı fikir yürütmək kimi bacarıqları tələbələrdə formalaşdırır.
“Region dövlətlərində dinlərarası münasibətlər” fənni üzrə təlim nəticələri(FTN)
FTN 1. “Region dövlətində dinlərarası münasibətlər ” fənninə dair mənbə və əlçatan baza ilə tələbələri tanış edir və onlara regionda mövcud olmuş tolerantlıq ideologiyasını araşdırmaq bacarığı aşılayır;
FTN 2. Tələbələrə məntiqi düşünmək, elmi müzakirələr aparmaq, verilmiş mövzuları təhlil və müqayisə etmək vərdişləri aşılayır;
FTN 3. Tələbələrə davranış etikası və tolerantlıq aşılayır, humanizm prinsiplərinə yad olan halların (irqi, dini ayrı-seçkilik və s.) yolverilməzliyini onlara izah edir;
FTN 4. Tələbələri müzakirə olunan dini münasibətlər mövzusunda dünyagörüşünə əsasən münasibətləri dünzgün formalaşdırma bacarığını aşılamaq, həmçinin dini münasibətlərdə olan qarşıdurmaların həlli yollarının araşdırılması bacarığını formalaşdırmaq;
FTN 5. Müasir dövlətin dini münasibətlər mövzusundakı mövqeyinə nəzər yetirir, dini münasibətlərdə dövlətin tənzimləmə metodlarını müzakirə edib müəyyənləşdirir, cəmiyyətdə din və dini dünyagörüşlərlə bağlı fikir yürütmək kimi bacarıqları tələbələrdə formalaşdırır.
“Region dövlətlərində sosial təhlükəsizlik və sosial müdafiə” fənni üzrə təlim nəticələri(FTN)
FTN 1. Maraq və Təhlükəsizlik anlayışlarının düzgün interpretasiyası, sosial təhlükəsizlik və sosial müdafiənin milli maraq və milli təhlükəsizlik kateqoriyalarını dərk etməyi bacarır
FTN 2. Sosial təhlükəsiğzlik siyasətinin sosiologiya, politologiya, hüquqşünaslıq, iqtisadiyyat və digər elmlərin qarşılıqlı əlaqəsi şəklində mənimsəmək, onlar arasında nəzəri sərhədi çəkmək bacarığını formalaşdırır;
FTN 3. Region dövlətində sosial təhlükəsizlik və sosial müfafiə ilə bağlı mənbələri təhlil etmə bacarığını formalaşdırır;
FTN 4. Sosial nəzəriyyələr, yanaşmalar, konsepsiyalar da daxil olmaqla qütbləşmə, marginallaşma

anlayışlarının düzgün dərk edilib region dövlətinin dövlət idarəetməsi səviyyəsi nümunəsində tətbiq edilmə bacarığını yetişdirir;
FTN 5. Region dövlətlərində sosial təhlükəsizlik və sosial mdafiə ilə əlaqəli məlumatları araşdıraraq təhlil etmək və müstəqil nəticələr əldə etmək bacarığına yiyələnir;
FTN 6. Sosial təhlükəsizlik siyasətinin dövlətin iqtisadiyyat, siyasət, səhiyyə, təhsil, elm sahələri ilə sıx bağlılığını izah etmək, onların qarşılıqlı koordinasiyasını tənqiqi analiz edir;
FTN 7. Dünya ölkələrinin və region dövlətinin müxtəlif prezidentlərinin iqtisadi və sosial sferada həyata keçirtdiyi islahatlarda mövcud müsbət və mənfi elementlərin müəyyən edərək, iqtisadi və sosial siyasətin inkişafına dair təkliflər vermək bacarığını yetişdirir.
“Region dövlətlərində sosial işin təşkili” fənni üzrə təlim nəticələri(FTN)
FTN 1. Sosial iş anlayışlarının düzgün interpretasiyası, sosial təhlükəsizlik və sosial müdafiənin kateqoriyalarını dərk etməyi bacarır;
FTN 2. Sosial təhlükəsizlik siyasətinin digər elmlərin qarşılıqlı əlaqəsi şəklində mənimsəmək, onlar arasında nəzəri sərhədi çəkmək bacarığını formalaşdırır;
FTN 3. Region dövlətində sosial işin təşkili ilə bağlı mənbələri təhlil etmə bacarığını formalaşdırır;
FTN 4. Sosial nəzəriyyələr, yanaşmalar, konsepsiyalar da daxil olmaqla qütbləşmə, marginallaşma anlayışlarının düzgün dərk edilib region dövlətinin dövlət idarəetməsi səviyyəsi nümunəsində tətbiq edilmə bacarığını yetişdirir;
FTN 5. Region dövlətlərində sosial iş ilə əlaqəli məlumatları araşdıraraq təhlil etmək və müstəqil nəticələr əldə etmək bacarığına yiyələnir;
FTN 6. Sosial işin təşkili siyasətinin dövlətin iqtisadiyyat, siyasət, səhiyyə, təhsil, elm sahələri ilə sıx bağlılığını izah etmək, onların qarşılıqlı koordinasiyasını tənqiqi analiz edir;
FTN 7. Dünya ölkələrinin və region dövlətinin sosial işin təşkili prosesində öncəliyinin araşdırılması, social rifah siyasətinə yanaşmaları müqayisə olunma bacarığı aşılanır.
“Region dövlətlərində sosial siyasətin tarixi” fənni üzrə təlim nəticələri(FTN)
FTN 1. Sosial siyasət anlayışlarının düzgün interpretasiyası, sosial təhlükəsizlik və sosial müdafiənin kateqoriyalarını dərk etməyi bacarır;
FTN 2. Sosial siyasətinin digər elmlərin qarşılıqlı əlaqəsi şəklində mənimsəmək, onlar arasında nəzəri sərhədi çəkmək bacarığını formalaşdırır;
FTN 3. Region dövlətində sosial siyasətin təşkili ilə bağlı mənbələri təhlil etmə bacarığını formalaşdırır;
FTN 4. Sosial nəzəriyyələr, yanaşmalar, konsepsiyalar da daxil olmaqla qütbləşmə, marginallaşma anlayışlarının düzgün dərk edilib region dövlətinin dövlət idarəetməsi səviyyəsi nümunəsində tətbiq edilmə bacarığını yetişdirir;
FTN 5. Region dövlətlərində sosial siyasət ilə əlaqəli məlumatları araşdıraraq təhlil etmək və müstəqil nəticələr əldə etmək bacarığına yiyələnir;
FTN 6. Sosial siyasətin dövlətin iqtisadiyyat, siyasət, səhiyyə, təhsil, elm sahələri ilə sıx bağlılığını izah etmək, onların qarşılıqlı koordinasiyasını tənqiqi analiz edir;
FTN 7. Dünya ölkələrinin və region dövlətinin sosial siyasət öncəliyinin araşdırılması, sosial rifah siyasətinə yanaşmaları müqayisə olunma bacarığı aşılanır.
“Region dövlətlərində turizm”fənn üzrə təlim nəticələri(FTN)
FTN 1. Region dövlətində turizm fənninin predmeti, məqsədi və vəzifələri, turizm ilə bağlı terminlərin düzgün interpretasiyasını həyata keçirmək bacarığı;
FTN 2. Turizmin dinamik sahə kimi tənqidi analizini həyata keçirmək bacarığı;
FTN 3. Region dövlətində turizm ehtiyatları və turizmin inkişafını araşdıraraq təhlil edir;
FTN 4. Region dövlətində turizm haqqında biliklərin tədqiqi və gələcəkdə müsbət təcrübəyə dair biliklərin ötürülməsi və tətbiqi bacarığını formalaşdırır;
FTN 5. Region dövlətində turizmin ölkə iqtisadiyyatına təsirinin müəyyənləşdirilməsi ətrafında müzakirə aparmaq bacarığına yiyələnməyi təmin edir;
FTN 6. Region dövləti və Azərbaycanın turizm sahəsində oxşar və fərqli cəhətlərinin müqayisəli təhlilini aparmaq bacarığını formalaşdırır.
“Region dövlətlərində ekoturizmin inkişaf xüsusiyyətləri”fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Region dövlətində ekoturizmin inkişaf xüsusiyyətləri fənninin predmeti, məqsədi və vəzifələri, turizm ilə bağlı terminlərin düzgün interpretasiyasını həyata keçirmək bacarığı;

FTN 2. Ekourizmin dinamik sahə kimi tənqidi analizini həyata keçirmək bacarığı;
FTN 3. Region dövlətində ekoturizm ehtiyatları və turizmin inkişafını araşdıraraq təhlil edir;
FTN 4. Region dövlətində ekoturizm haqqında biliklərin tədqiqi və gələcəkdə müsbət təcrübəyə dair biliklərin ötürülməsi və tətbiqi bacarığını formalaşdırır;
FTN 5. Region dövlətində ekoturizmin ölkə iqtisadiyyatına təsirinin müəyyənləşdirilməsi ətrafında müzakirə aparmaq bacarığına yiyələnməyi təmin edir;
FTN 6. Region dövləti və Azərbaycanın ekoturizm sahəsində oxşar və fərqli cəhətlərinin müqayisəli təhlilini aparmaq bacarığını formalaşdırır.
"Region dövlətlərində tarixi və rekreasiya turizminin inkişafı"fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Region dövlətində tarixi rekreasiya turizmi fənninin predmeti, məqsədi və vəzifələri, turizm ilə bağlı terminlərin düzgün interpretasiyasını həyata keçirmək bacarığı;
FTN 2. Rekreasiya tarixi dinamik sahə kimi tənqidi analizini həyata keçirmək bacarığı;
FTN 3. Region dövlətində rekreasiya inkişafını araşdıraraq təhlil edir;
FTN 4. Region dövlətində rekreasiya tarixi haqqında biliklərin tədqiqi və gələcəkdə müsbət təcrübəyə dair biliklərin ötürülməsi və tətbiqi bacarığını formalaşdırır;
FTN 5. Region dövlətində rekreasiya tarixi baxımından ölkə iqtisadiyyatına təsirinin müəyyənləşdirilməsi ətrafında müzakirə aparmaq bacarığına yiyələnməyi təmin edir;
FTN 6. Region dövləti və Azərbaycanın rekreasiya turizm sahəsində oxşar və fərqli cəhətlərinin müqayisəli təhlilini aparmaq bacarığını formalaşdırır.
"Region dövlətlərində gender problemləri" fənni üzrə təlim nəticələri(FTN)
FTN 1. Region dövlətlərində gender problemləri fənninin pred¬meti, məq¬sədi və vəzifələri, genderlə bağlı terminlərin düzgün interpretasiyası, gender araşdırmalarının paradiqması, gender stereotipləri və gende rollarını analiz etməyi bacarır;
FTN 2. Region dövlətlərində gender siyasətinin tarixi və hüquqi əsaslarını araşdıraraq təhlil edir;
FTN 3. Region dövlətlərində siyasət, din, təhsil, səhiyyə, iqtisadiyyatda gender problemlərininin tədqiqi və gələcəkdə müsbət təcrübəyə dair biliklərin ötürülməsi və tətbiqi haqqında məlumat əldə edir;
FTN 4. Qloballaşmanın region dövlətlərində gender bərabərliyinə təsirini müəyyənləşdirir;
FTN 5. Region dövlətləri və Azərbaycan Respublikasının gender siyasətində oxşar və fərqli cəhətlərin müqayisəli təhlil edir.
"Region dövlətlərində genderologiyanın tarixi" fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Region dövlətlərində genderologiyanın tarixi fənninin predmeti, məqsədi və vəzifələri, genderlə bağlı terminlərin düzgün interpretasiyası, gender araşdırmalarının paradiqması, gender stereotipləri və gende rollarını analiz etməyi bacarır;
FTN 2. Region dövlətlərində gender siyasətinin tarixi və hüquqi əsaslarını araşdıraraq təhlil edir;
FTN 3. Region dövlətlərində siyasət, din, təhsil, səhiyyə, iqtisadiyyatda gender problemlərininin tarixi baxımdan tədqiqi və gələcəkdə müsbət təcrübəyə dair biliklərin ötürülməsi və tətbiqi haqqında məlumat əldə edir;
FTN 4. Tarixi hadisələrin region dövlətlətində gender siyasətinə təsirini müəyyənləşdirir;
FTN 5. Region dövlətləri və Azərbaycan Respublikasının genderologiyanın tarixi baxımdan oxşar və fərqli cəhətlərin müqayisəli təhlil edir.
"Region dövlətlərində genderin davamlı inkişafı" fənni üzrə təlim nəticələri(FTN)
FTN 1. Region dövlətlərində genderin davamlı inkişafı fənninin predmeti, məqsədi və vəzifələri, genderlə bağlı terminlərin düzgün interpretasiyası, gender araşdırmalarının paradiqması, gender stereotipləri və gende rollarını analiz etməyi bacarır;
FTN 2. Region dövlətlərində genderin davamlı inkişafı siyasətinin tarixi və hüquqi əsaslarını araşdıraraq təhlil edir;
FTN 3. Region dövlətlərində siyasət, din, təhsil, səhiyyə, iqtisadiyyatda gender problemlərininin tarixi baxımdan tədqiqi və gələcəkdə müsbət təcrübəyə dair biliklərin ötürülməsi və tətbiqi haqqında məlumat əldə edir;
FTN 4. Tarixi hadisələrin region dövlətlətində genderin davamlı inkişafı siyasətinə təsirini müəyyənləşdirir;
FTN 5. Region dövlətləri və Azərbaycan Respublikasının genderin davamlı inkişaf tarixi baxımdan oxşar və fərqli cəhətlərin müqayisəli təhlil edir

“Region dövlətlərində informasiya siyasəti” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. İnformasiya siyasəti anlayışı, mahiyyəti, məzmunu və informasiya siyasəti modelləri haqqında məlumatlanır;
FTN 2. Region dövlətində mövcud informasiya modeli və onun elementləri, informasiya siyasətini icra edən strukturları, informasiya təhlükəsizliyi siyasəti və onun hüquqi bazasını araşdırır;
FTN 3. Region dövlətində informasiya siyasəti sahəsində mövcud problemləri praktik situsiyalar üzərində tətbiq edir;
FTN 4. Region dövlətində informasiya siyasəti idarəetmə strukturlarının funksiyalarını təhlil edir;
FTN 5. Region dövlətində əsaslarının və dəyərlər sisteminin dərindən təhlili əsasında milli siyasi sistemin inkişafına faydalı olacaq təklif və tövsiyələr irəli sürür.
“Region dövlətlərində media” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Region dövlətlərində media fənninə aid mənbə və tarixşünaslıq bazası ilə tanış etmək, onlara bu materialları tənqidi təhlil etmək bacarığı aşılayır;
FTN 2. Media anlayışı, mahiyyəti, məzmunu və habelə medianın tarixi inkişaf mərhələləri haqqında tələbələrə məlumat verməyi bacarır;
FTN 3. Medianın siyasi proseslərdə iştirakı, təbliğat və təşviqat funksiyaları, yeni və rəqəmsal medianın inkişafı, onlayn media məhsullarının cəmiyyətində rolunun müəyyənləşdirməyi bacarır;
FTN 4. Region dövlətləri və Azərbaycanda media sənayesinin müqayisəli təhlil etmək, iki ölkə bu münasibətlərin müasir perspektivlərini təhlil etməyi bacarır;
“Region dövlətlərində KİV tarixi” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Region dövlətində KİV-in tarixi fənninin predmeti, məqsədi və vəzifələri, ABŞ-da KİV-in elmi əsasları, KİV ilə bağlı qəbul edilən qanunlar, qaydalar və proqramlara dair biliklərin əldə edilməsi;
FTN 2. Region dövlətində KİV ilə bağlı mənbələri təhlil etmə bacarığı;
FTN 3. Region dövlətində KİV ilə əlaqəli məlumatları araşdıraraq təhlili və müstəqil nəticələr əldə etmək bacarığı;
FTN 4. Region dövlətində KİV ilə bağlı müxtəlif məsələlər üzrə şəxsi mövqeyini qorumaq və formalaşdırmaq bacarığı;
FTN 5. Region dövlətində informasiya siyasəti sahəsində keçmişdə baş vermiş hadisələrlə əlaqədar nəticələrin əldə edilməsi və bunun əsasında gələcək inkişaf tendensiyalarını müəyyənləşməsi.
“Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənəti” fənni üzrə təlim nəticələri(FTN)
FTN 1. Azərbaycan milli mədəni dəyərlərin aşılanması;
FTN 2. Azərbaycan ərazisində arxitektura tikililərinin, milli memarlıq abidələrinin öyrənilməsi;
FTN 3. Azərbaycan musiqi tarixi, janrları, alətləri və musiqiçilərinin həyat yaradıcılığının öyrədilməsi
FTN 4. Azərbaycan kinomotoqrafiyasənətinin yaranması, inkişaf mərhələlərinin öyrənilməsi;
FTN 5. Azərbaycan teart sənətinin ikişaf mərhələlərinin öyrənilməsi
FTN 6. Azərbaycan rəsm sənətinin və heykəltəraşlığının inkişaf xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi
“Azərbaycan mədəniyyəti və mədəni irsi” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Azərbaycan milli mədəni dəyərlərin mədəni irs siyahısında təcəssümünün aşılanması ;
FTN 2. Azərbaycan ərazisində arxitektura tikililərinin, milli memarlıq abidələrinin UNESCO-nun siyahısına əlavə olunmasının öyrədilməsi
FTN 3. Azərbaycan kinomotoqrafiyasənətinin yaranması, inkişaf mərhələlərinin öyrənilməsi;
FTN 4. Azərbaycan teart sənətinin ikişaf mərhələlərinin və gələcək nəsillərə çatdırılmasının aşılanması;
FTN 5. Azərbaycan rəsm sənətinin və heykəltəraşlığının inkişaf xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi
“Azərbaycan mədəni irsinin mühafizəsi” fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Azərbaycan milli mədəni dəyərlərin aşılanması, mühafizə olunma yollarının öyrədilməsi;
FTN 2. Azərbaycan ərazisində arxitektura tikililərinin, milli memarlıq abidələrinin mühafizəsində aparılan tədbirlərin və qorunma yollarının aşılanması;
FTN 3. Azərbaycan musiqi tarixi, janrları, alətləri və musiqiçilərinin həyat yaradıcılığının öyrədilməsi və gələcək nəsillərə təhrif olunmadan çatdırılmasının aşılanması
FTN 4. Azərbaycan kinomotoqrafiyasənətinin yaranması, inkişaf mərhələlərinin öyrənilməsi və mühafizəsinin yollarının aşılanması

Əlavə 2

Fənlərin və Təhsil Proqramının təlim nəticələrinin matrisi

Ali təhsil müəssisəsi aşağıdakı cədvəldən istifadə edərək ixtisasın Təhsil Proqramının təlim nəticələrinin əldə olunmasına fənlərin necə dəstək verdiyini müəyyən etməlidir.

Blokun adı	Fənlərin adı	Programın təlim nəticələri												
		PTN 1	PTN 2	PTN 3	PTN 4	PTN 5	PTN 6	PTN 7	PTN 8	PTN 9	PTN 10	PTN 11	PTN 12	PTN 13
Ümumi fənlər	Azərbaycan dilində işgüzar akademik kommunikasiya	x												
	Azərbaycan tarixi	x												
	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya	x												
İxtisas fənləri	Siyasi coğrafiya		x	x			x	x						x
	Beynəlxalq münasibətlər tarixi			x										
	Regionun tarixi			x		x					x	x		
	Siyasət nəzəriyyəsi				x	x								
	Region dövlətlərinin siyasi sistemiləri				x	x								
	Regionun etnoqrafiyası		x								x			
	Beynəlxalq münasibətlər nəzəriyyəsi				x	x	x	x	x					x
	Müasir diplomatiya					x	x		x					
	Beynəlxalq təhlükəsizlik					x	x	x			x			x
	Region ölkələrinin xarici siyasəti		x			x	x	x	x			x		x
	Siyasi təhlil və tənqidi təfəkkür	x			x	x	x	x						x
	Beynəlxalq hüquq						x	x	x	x			x	
	Regionun iqtisadiyyatı					x		x				x		x
	Region dövlətlərinin hüquq sistemi					x				x			x	
	Müasir informasiya-kommunikasiya texnologi-yaları və informasiya təhlükəsizliyi	x				x	x	x					x	
	İxtisasyönümlü xarici dil	x			x				x					x
	Mülki müdafiə													
	Strateji idarəetmə	x				x	x	x		x		x		x
	Regionun mədəniyyəti və incəsənəti		x								x			
ATMF	Azərbaycan mədəniyyəti və mədəni irsi	x												
	Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənəti	x												
	Azərbaycan mədəni irsinin mühafizəsi	x												
	İxtisas ölkəsində sosial təhlükəsizlik və sosial müdafiə							x		x				x
	İxtisas ölkəsində sosial işin təşkili							x		x				x
	İxtisas ölkəsində sosial siyasətin tarixi			x				x		x				x
	İxtisas ölkəsində din	x											x	x
	İxtisas ölkəsində dini tolerantlıq	x											x	x
	İxtisas ölkəsində dinlərarası münasibətlər	x											x	x
	İxtisas ölkəsində media	x												x
	İxtisas ölkəsində KİV tarixi			x										x
	İxtisas ölkəsində informasiya siyasəti	x												x
	İxtisas ölkəsində turizm		x									x		
	İxtisas ölkəsində ekoturizmin inkişaf xüsusiyyətləri		x									x		
	İxtisas ölkəsində tarixi və rekreasiya turizminin inkişafı		x	x								x		
	İxtisas ölkəsində gender problemləri	x	x					x						
	İxtisas ölkəsində genderologiyanın tarixi	x	x	x				x						
	İxtisas ölkəsində genderin davamlı inkişafı	x	x					x						